

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA KONKURS WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE DLA KLAS IV-VIII UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

ETAP SZKOLNY 2021/2022

Zgodnie z harmonogramem termin ogłoszenia wyników w szkole mija 29 października 2021 r. Do 9 listopada 2021 r. należy bezwzględnie wprowadzić wyniki wszystkich uczniów na Platformę Konkursów Przedmiotowych. Zgłoszenie uczestników po wyznaczonym terminie nie będzie przyjęte i skutkuje ich dyskwalifikacją. 22 listopada 2021 r. należy zapoznać się z listą uczniów zakwalifikowanych do etapu rejonowego oraz przekazać informację o ewentualnym zakwalifikowaniu się do kolejnego etapu konkursu uczniom i ich rodzicom/opiekunom prawnym.

Uczeń maksymalnie może zdobyć 60 punktów.

ODPOWIEDZI I ROZWIĄZANIA ZADAŃ

Nr. zadania	Odpowiedź				Punktacja
1.1.	Rozstrzygnięcie: <i>Nie</i> Przykładowe uzasadnienie: <i>Na fotografii A przedstawiono polskich żołnierzy – celem istnienia tej formacji jest dbanie o bezpieczeństwo zewnętrzne państwa polskiego. Na fotografii B przedstawiono historyczną grupę rekonstrukcyjną legionistów rzymskich – celem istnienia tej grupy było rozwijanie zainteresowań historycznych i rekreacja.</i>				0-2 1 pkt za prawidłowe rozstrzygnięcie. 1 pkt za prawidłowe uzasadnienie
1.2.	L.p.	Kryterium	Grupa A	Grupa B	0-3 1 pkt za każdy prawidłowo wypełniony wiersz tabeli.
	1.	Charakter członkostwa	<i>otwarta</i>	<i>otwarta</i>	
	2.	Sposób zorganizowania	<i>formalna</i>	<i>nieformalna</i>	
	3.	Typ/rodzaj więzi	<i>wtórna</i>	<i>wtórna</i>	
1.3.	Dwie cechy spośród: - <i>min. 3 osoby;</i> - <i>wspólny cel ;</i> - <i>własne wartości i normy;</i> - <i>struktura wewnętrzna;</i> - <i>trwałość;</i> - <i>interakcje;</i> - <i>poczucie wspólnoty/poczucie przynależności;</i> - <i>poczucie odrębności od innych grup;</i> - <i>istnieje w oparciu o więź społeczną.</i> <i>Uwaga! Należy uznać każdą merytorycznie poprawną odpowiedź.</i>				0-1 1 pkt za podanie dwóch cech
2.1.	<i>mediacje</i>				0-1 1 pkt za podanie prawidłowej nazwy

2.2.	<i>Arbitraż – ten sposób polega na rozwiązaniu konfliktu przez zaakceptowanego przez strony konfliktu, bezstronnego arbitra</i> <i>Negocjacje – strony konfliktu, bez udziału innych stron, negocjują (prowadzą rozmowy) warunki porozumienia</i>	0-4 po 1 pkt za podanie prawidłowej nazwy pokojowego sposobu rozwiązania konfliktu, innego niż mediacje po 1 pkt za wyjaśnienia, na czym ów sposób polega
3.	Przykładowe argumenty: - tylko wśród innych ludzi człowiek może się rozwijać i zaspokajać swoje potrzeby; - człowiek wymaga pomocy i opieki w okresie niemowlęcym oraz dzieciństwie. Uwaga! Należy uznawać każdą merytorycznie poprawną odpowiedź.	0-2 1 pkt za każdy poprawny argument
4.	Przykładowe odpowiedzi: - Przyjmij prawidłową postawę ciała. - Naturalnie gestykuluj. - Utrzymuj kontakt wzrokowy. - Zadbaj o stosowny do okoliczności strój/wygląd. - Dostosuj mimikę do okoliczności. - Jeśli wypada, uśmiechaj się. - Dbaj o staranną wymowę. Uwaga! Należy uznawać każdą odpowiedź wynikającą z tekstu źródłowego.	0-3 1 pkt za podanie dwóch zasad
5.	Zachowanie asertywne: sytuacja 1 Przykładowe uzasadnienie: <i>Zachowanie chłopca w opisanej sytuacji było niewłaściwe, ale – mimo negatywnej opinii na swój temat – potrafił zachować spokój. Przepraszył za swoje zachowanie, wyjaśnił, że trzasnął drzwiami mimowolnie. Jednocześnie w sposób spokojny i stanowczy zareagował na emocjonalny komentarz sprzedawczyni.</i> Zachowanie uległe: sytuacja 3 Przykładowe uzasadnienie: <i>Chłopiec, mimo że zaproponowane rozwiązanie mu nie odpowiadało i nie było dla niego korzystne, zgodził się na nie – choć miał świadomość niesprawiedliwości.</i>	0-4 W przypadku opisywanego zachowania: 1 pkt za prawidłowe rozstrzygnięcie 1 pkt za uzasadnienie prawidłowego rozstrzygnięcia
6.	Kolejność od podstawy piramidy: B, E, A, D, C	0-2 2 pkt za wszystkie prawidłowe wskazania 1 pkt za trzy prawidłowe wskazania
7.	1-D, 2-D, 3-A	0-3 1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź
8.	Przemysław Czarnek	0-1 1 pkt za poprawne podanie imienia i nazwiska

9.	<i>A-kształcąca B-wychowawcza C-społeczna D-kulturowa E-opiekuńcza</i>	0-2 2 pkt za wszystkie prawidłowe odpowiedzi 1 pkt za trzy prawidłowe odpowiedzi
10.	Dwa spośród: <i>Rada Pedagogiczna, Rada Szkoły, Samorząd Uczniowski, Rada Rodziców</i>	0-2 1 pkt za każdy prawidłowy przykład
11.	<i>1-F,2-P,3-F</i>	0-3 1 pkt za każde prawidłowe wskazanie
12.	<i>1-P,2-F,3-F</i>	0-3 1 pkt za każde prawidłowe wskazanie
13.	<i>A - inżynier pracujący w fabryce /inżynier B-minister</i>	0-2 1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź
14.1.	<i>Powszechna Deklaracja Praw Człowieka</i>	0-1 1 pkt za podanie pełnej nazwy
14.2.	<i>Celem przyjęcia deklaracji była chęć ochrony praw człowieka na całym świecie / chęć wprowadzenia prawnej ochrony praw człowieka na całym świecie</i>	0-1 1 pkt za wyjaśnienie celu
14.3.	Prawa człowieka są: przyrodzone, niezbywalne, powszechne (są dla wszystkich), równe.	0-2 Należy przyznawać po jednym punkcie za poprawną odpowiedź, uwzględniając maksymalnie dwie poprawne odpowiedzi (maksymalnie 2 punkty za zadanie), niezależnie od liczby i kolejności odpowiedzi podanych przez ucznia.
15.1.	Aktualny Rzecznik Praw Dziecka: <i>Mikołaj Pawlak</i>	0-1 1 pkt za podanie imienia i nazwiska
15.2.	<u>Przykładowe działania/uprawnienia RPD:</u> - zwraca się do organów władzy publicznej, organizacji lub instytucji o złożenie wyjaśnień i udzielenie niezbędnych informacji, a także o udostępnienie akt i dokumentów; - zwraca się do właściwych organów, w tym Rzecznika Praw Obywatelskich, organizacji lub instytucji o podjęcie prawidłowych działań na rzecz dziecka z zakresu ich kompetencji;	0-2 2 punkty za podanie dwóch uprawnień/działań 1 pkt za podanie jednego uprawnienia/działania

	- przedstawia właściwym organom władzy publicznej, organizacjom oraz instytucjom oceny i wnioski zmierzające do zapewnienia skutecznej ochrony praw i dobra dziecka oraz trybu załatwiania spraw w tym zakresie; - występuje również o wydanie lub zmianę aktów prawnych, jednak nie posiada inicjatywy ustawodawczej - swoje propozycje nowelizacji prawa przedstawia za pośrednictwem właściwych organów; - prowadzi działania edukacyjne z zakresu praw dziecka. Uwaga! Należy uznać każdą merytorycznie poprawną odpowiedź.	
16.1.	Aktualny Rzecznik Praw Obywatelskich: <i>Marcin Wiącek</i>	0-1 1 pkt za podanie imienia i nazwiska
16.2.	<u>Przykładowe działania/uprawnienia RPO:</u> - występowanie do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej bądź o wydanie lub zmianę innych aktów prawnych w sprawach dotyczących wolności i praw człowieka i obywatela; - występowanie do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskami w sprawach dotyczących zgodności ustaw, umów międzynarodowych, przepisów prawa z Konstytucją RP; - zgłaszanie udziału w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym i branie udziału w tym postępowaniu; - występowanie z wnioskami do Sądu Najwyższego o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych budzących wątpliwości w praktyce lub których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie; - prowadzenie działalności edukacyjnej; - składania rocznych sprawozdań przed Sejmem ze swojej działalności; - zwraca się z wnioskiem do Najwyższej Izby Kontroli o zbadanie nieprawidłowości w danej instytucji publicznej w zakresie praw obywatelskich. Uwaga! Należy uznać każdą merytorycznie poprawną odpowiedź.	0-2 2 punkty za podanie dwóch uprawnień/działań 1 pkt za podanie jednego uprawnienia/działania
17.1.	Amnesty International	0-1 1 pkt za podanie prawidłowej nazwy
17.2.	Celem maratonu pisanie listów jest wywarcie presji na rządy państw, w których są przetrzymywane w więzieniach ludzie z powodów politycznych przekonani albo Celem jest uwrażliwienie opinii publicznej na problem więźniów politycznych w państwach niedemokratycznych.	0-1 1 pkt za prawidłowe wyjaśnienie celu akcji
17.3.	<u>Przykłady organizacji</u> (pozarządowych oraz międzynarodowych) zajmujących się ochroną praw człowieka: Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci Międzynarodowy Czerwony Krzyż (Półksiężyc) Helsińska Federacja Praw Człowieka Organizacja Narodów Zjednoczonych	0-1 1 pkt za podanie prawidłowej nazwy

	Rada Europy Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie Unia Europejska Uwaga! Należy uznać każdą merytorycznie poprawną odpowiedź.	
18.1.	Przesłanie: zwrócenie uwagi odbiorców na to, by nie byli obojętni na hejt Interpretacja warstwy tekstowej: <i>Plakat jest grą słów – hejty (czyli zachowania agresywne, nacechowane negatywnymi emocjami) i hej, ty (czyli bezpośredni zwrot do odbiorcy – widzisz zachowania agresywne, to zrób coś z tym)</i> Interpretacja warstwy graficznej: <i>W całości plakatu dominuje czerń, co ma symbolizować ciemną stronę zachowań uznawanych za hejterskie. To odczucie wzmacnia jeszcze zobrazowanie twarzy symbolizujących: z lewej strony hejtera i ofiary hejtu; z prawej strony – świadka zachowań hejterskich. Na dole wyróżnione jest na zielono słowo „TY”: w literę T jest jednocześnie wrysowana postać uśmiechająca się i wyciągająca pomocną dłoń.</i> Uwaga! Należy uznać każdą trafną interpretację zawierającą wymagane w poleceniu elementy.	0-3 1 pkt za wyjaśnienie przesłania 1 pkt za interpretację warstwy tekstowej 1 pkt za interpretację warstwy graficznej
18.2.	Np.: - publikowanie poniżających filmów lub zdjęć; - publikowanie ośmieszających, wulgarnych, komentarzy i postów; - włamania na konta serwisów społecznościowych; - wykluczanie z internetowych społeczności; - podszywanie się pod inne osoby; - naruszanie wizerunku drugiej osoby; - rozsyłanie treści pornograficznych; - wyludzanie danych osobowych, informacji majątkowych (np. nr konta, pin do karty), haseł i zabezpieczeń; - rozsyłanie do osób trzecich prywatnych wiadomości np. zapisów rozmowy, kopii maili, ujawnianie treści prywatnej korespondencji; - flood, czyli przesyłanie wielkiej liczby wiadomości lub komentarzy, które blokują skrzynkę odbiorcy - trollowanie, stalking, grooming, flaming i inne podobne zachowania w sieci. Uwaga! Należy uznać każdą merytorycznie poprawną odpowiedź.	0-2 1 pkt za opisanie jednego przykładu zachowań cyberprzemocowych
19	A-17, B-13, C-15, D-wychowawczy	0-4 1 pkt za podanie każdej brakującej informacji
		60 pkt.